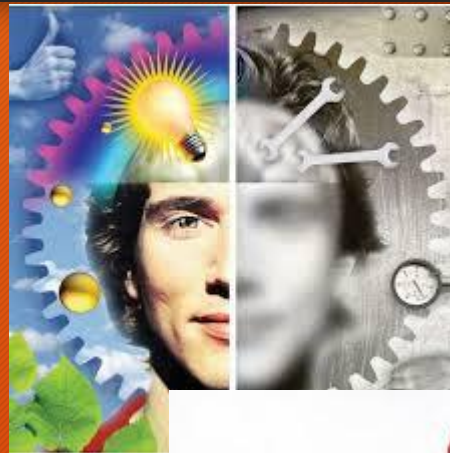
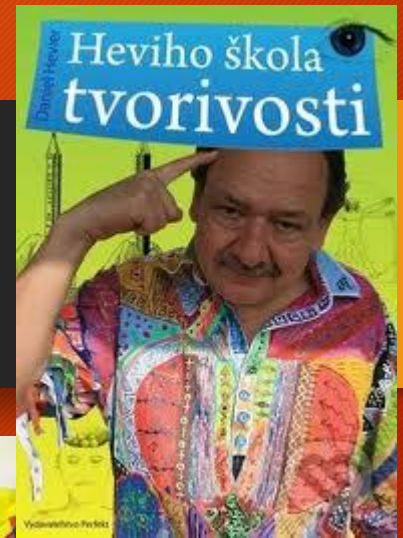

tvorivost'

Pedagogická a školská psychológia

Podľa Čáp, Mareš, 1997

Čo je to tvorivosť?

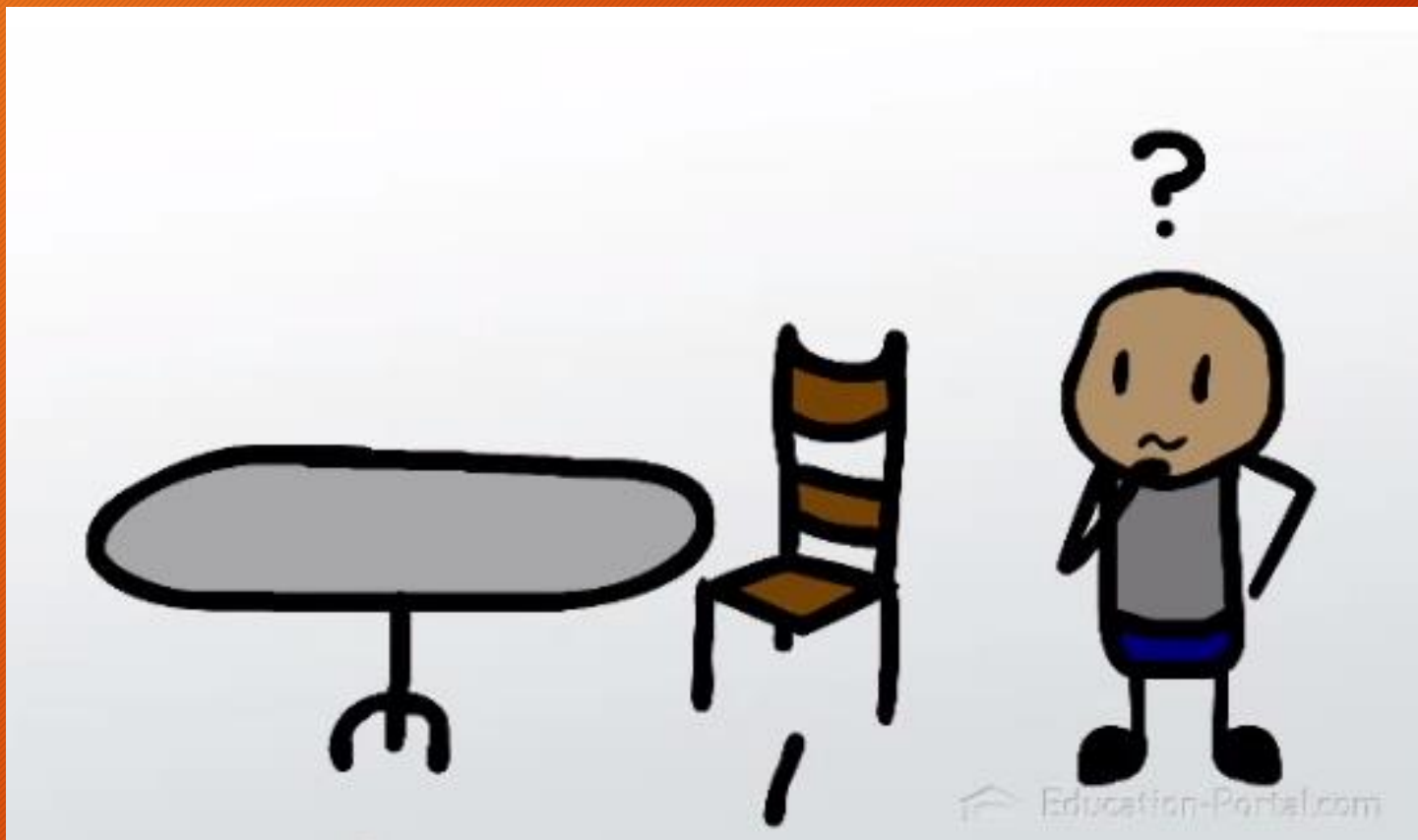
Tvorivosť je...

- Schopnosť pohotovo nachádzať nové spôsoby ako pristupovať k riešeniu problémov a usporadúvať látku

Divergentné myslenie

- Tvorivosť môžeme pokladať, za zvláštny druh myslenia
- Toto myslenie sa vyznačuje pôvodnosťou, pohotovosťou, inováciou
- S tvorivosťou sa spája *divergentné myslenie*
= sa schopnosť navrhnúť viacero možných riešení daného problému, hlavne problémov, pre ktoré neexistuje jedno riešenie

Vymenujte všetky významy, v ktorých sa rôzne vyskytuje slovo *t'ah*

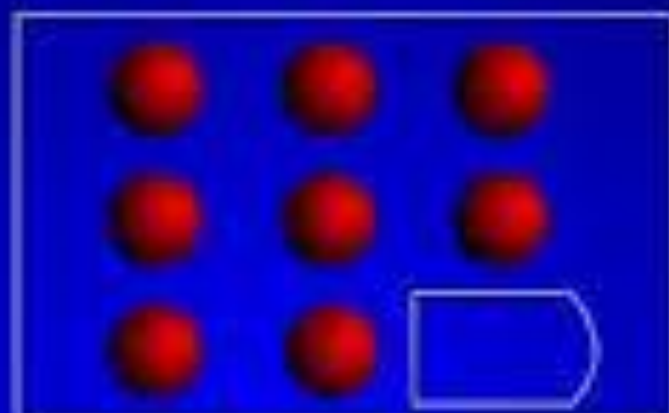

<http://www.youtube.com/watch?v=f9tnmKNAIGw>

Konvergentné vs. Divergentné myslenie

- $5 + 5 = ?$
- $? + ? = 10$
- Konvergentné myslenie = jedna správna odpoveď
- Divergentné myslenie = viac možných riešení
- (J. P. Guilford)

1

© IQtest.dk

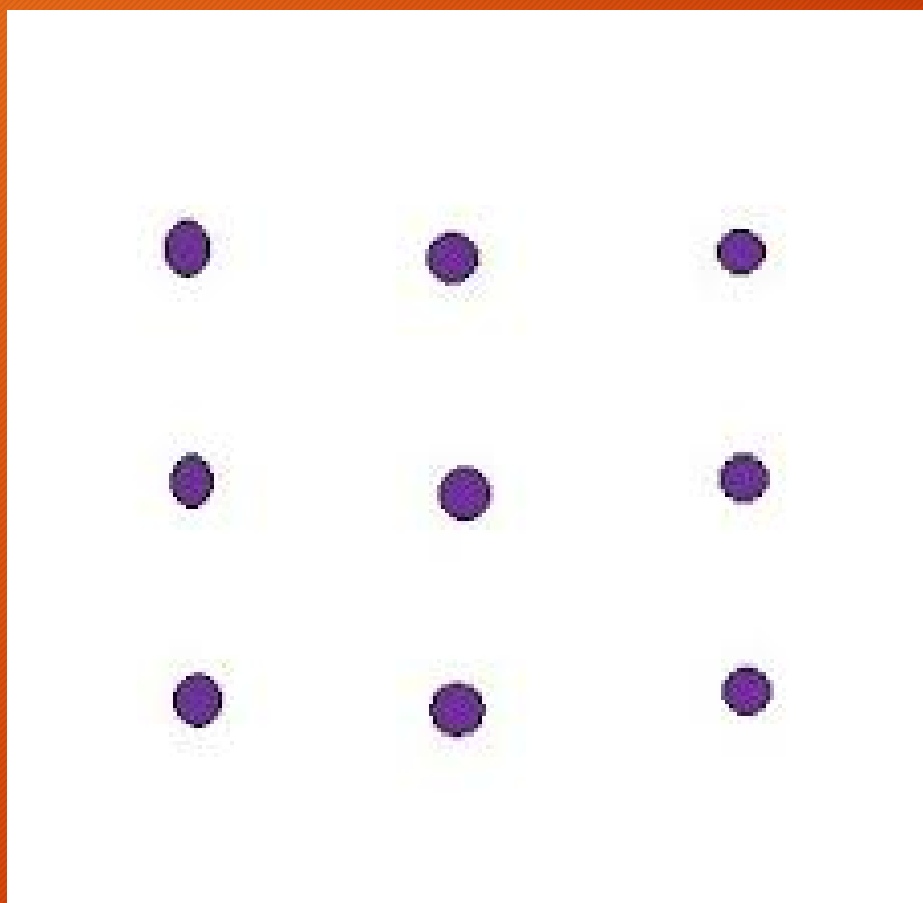
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34
- 35
- 36
- 37
- 38
- 39

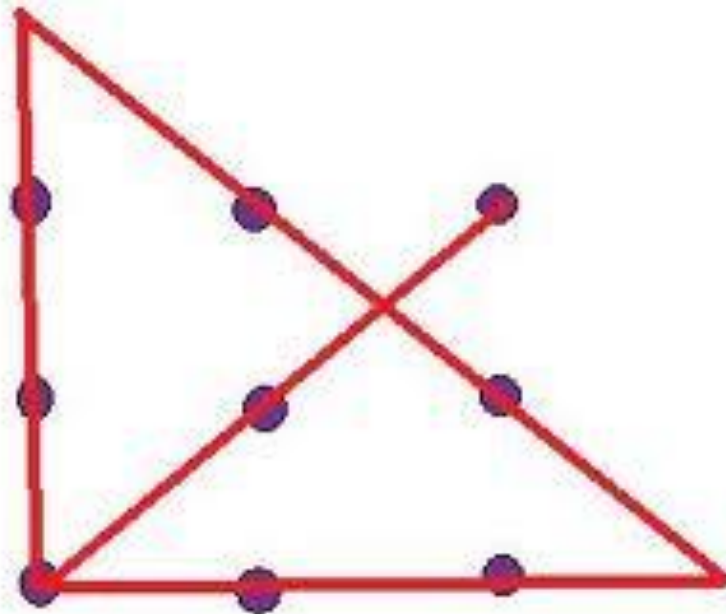

Tvorivosť a inteligencia

- Odpovede na IQ testy - vyžadujú jednu správnu odpoveď
- Výskum Getzls a Jacksona - dve skupiny detí 1. vysoké skóre v divergentnom myslení, nízke v IQ testoch, druhá vysoké v IQ testoch, nízke v divergentnom myslení
- Obe skupiny majú podobný školský prospech, deti z prevej skupiny sa javia ako menej konformné, menej obľúbené u učiteľov, podávajú vyšší výkon ako sa čaká, majú väčší zmysle pre humor

Pomocou 4 čiar prepojte všetky
bodky

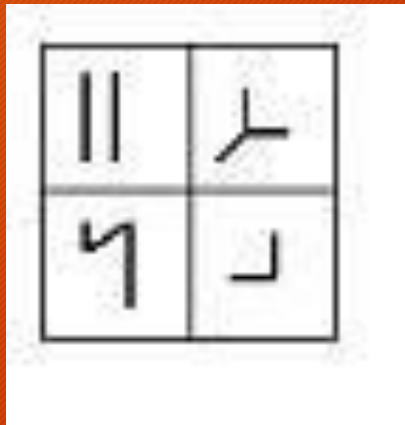

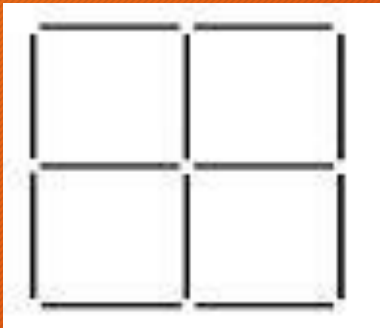
Testy divergentného myslenia

- Skúšky s otvoreným koncom -neexistujú správne/nesprávne odpovede
- - povedzte čo najviac spôsobov ako vyriešiť nejaký problém
- Na čo všetko je možné použiť sponku, tehlu, sud, deku...
- Aké sú všetky možné významy slov „železo“ ...
- Povedzte čo najviac možných následkov neakje zmeny (školník stratil kľúče..., čo by bolo, keby ...)

Testy divergentného myslenia nonverbálne

- „krúžky“ - list s malými krúžkami rovnakej veľkosti a majú z nich pomocou ceruzky niečo vytvoriť
- Sleduje sa pohotovosť (množstvo riešení), pôvodnosť (novosť), rozmanitosť (obsahová rôznosť)

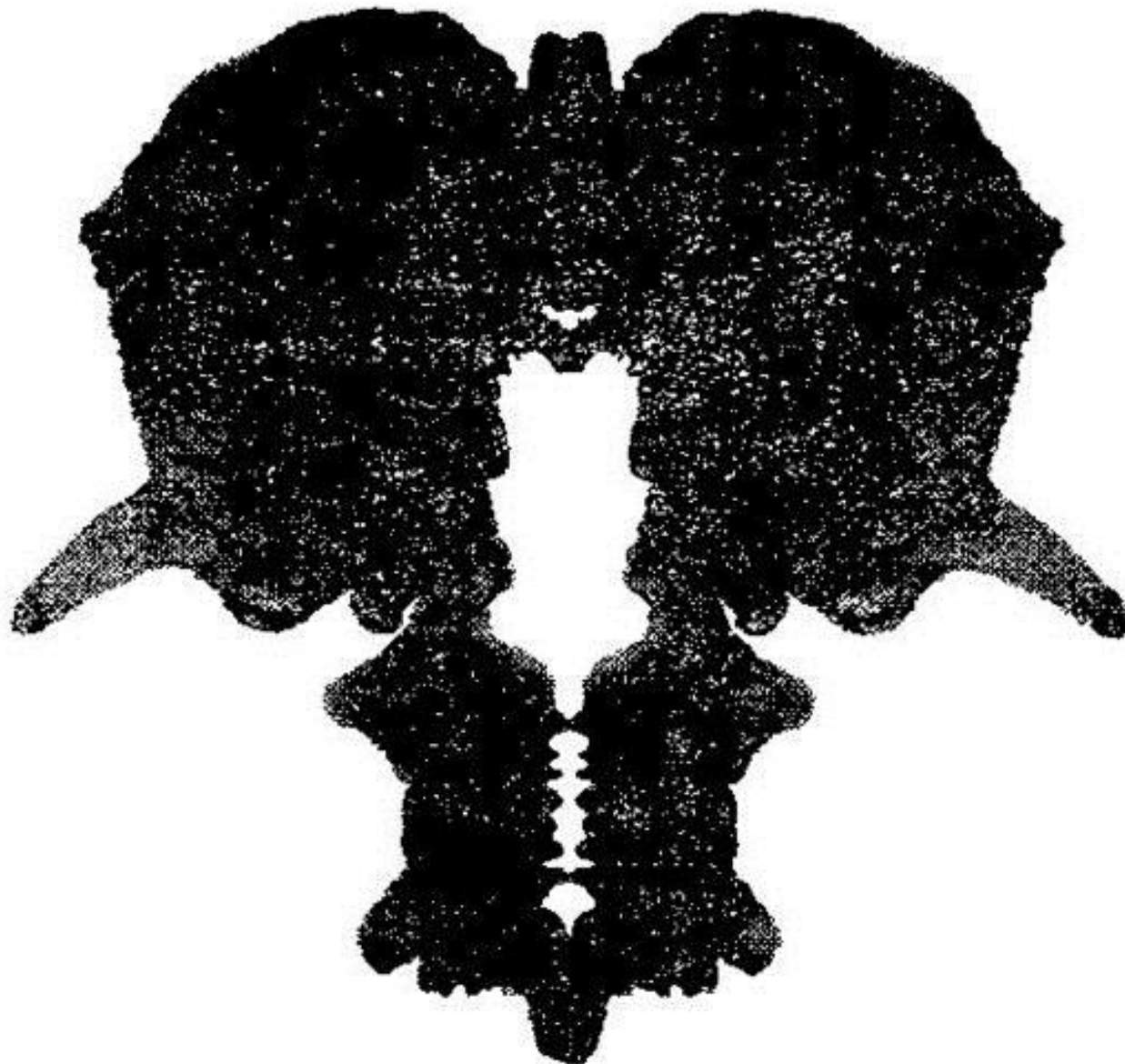

1. odober 2 paličky, aby ostali len 2 štvorce

2. 4 paličky prelož (prekresli) na iné miesto aby ostali len 2 štvorce (paličky, ktoré si preložil nezabudni vyškrtnúť)

3. 3 paličky prelož, aby vznikli 3 štvorce.“

Tvorivý výkon

1. Príprava - stojí daný problém za skúmanie?
2. Inkubácia - často sa o problémy premýšľa v podvedomej úrovni
3. Inšpirácia - možné riešenie náhle vstúpi do vedomej mysle
4. Verifikácia - overuje sa správnosť riešenia

(Perkis, 1981)

Bariéry kreativity

- percepčné bariéry
- bariéry kultúry a prostredia
- emočné bariéry
- intelektové a výrazové bariéry

- James L. Adams

Percepčné bariéry

- **nedokonalé vymedzenie problému** - problém musí byť jasne a zreteľne formulovaný, dobre vymedzený a správne ohraničený
- **zlé vymedzenie problému** - ak je problém príliš široko alebo príliš úzko vymedzený, zapadne do spleti súvisiacich problémov
- **priveľmi autokritický riešiteľ** sa zahrabe do riešenia problému a napokon ani podstatu problému nerieši
- **neschopnosť posudzovať problém z viacerých hľadísk** - ak chceme komplexne riešiť problém, musíme rozhodne uplatniť viackriteriálne hľadiská a multidimenzionálny prístup
- **problém vidíme tak, ako iní chcú aby sme ho videli** - správny riešiteľ dokáže sa na problém pozrieť nekonvenčne a aj ho riešiť nonkonformne; stereotypnosť je hrobom tvorivého prístupu
- **presýtenosť a nadbytočnosť (redundantnosť) informácií**
- **slabé využívanie všetkých zmyslov**

Bariéry kultúry a prostredia

- fantázia je zbytočná
- hravosť je len doménou detí? -
- pôsobí humor stimulujúco? - vytvára srdečnú, priateľskú, otvorenú a často veľmi podnetnú atmosféru „otvorených duší“
- tradícia alebo dynamická zmena? - tradície sa usilujú udržať predchádzajúci stav
- podmienkou riešenia problému je tvorivé myslenie a dostatok prostriedkov - tvorivé myslenie môže posunúť naše poznanie preto, lebo je založené na vedeckom prístupe
- tabuizovanie prístupov -

Emočné bariéry

- strach urobiť omyl, zlyhať a riskovať
- nechut' preniknúť do zdanlivého chaosu -
- je ľahšie nápady posudzovať ako ich tvoriť
- neschopnosť relaxovať a spať nad problémom
- nereagovanie na výzvu
- veľká zainteresovanosť na rýchlom riešení
- chybná predstavivosť
- odlíšiť realitu od fantázie

Intelektové a výrazové bariéry

- riešením problémov nesprávnym jazykom - netreba podliehať vízii ustáleného a jediného riešenia problému
- použitie chybnnej stratégie na riešenie problému - ku každému zámku možno nájsť správny kľúč, len to vyžaduje zvolit' vhodnú stratégiu a tá nemusí byť len jedna
- nevhodný jazyk na zaznamenanie myšlienky

Tvorivosť vo vyučovaní

- Podnecovať otázkami „ČO by sa stalo keby..“
- Metóda brainstormingu
- Poskytovať priestor, aby deti mohli vymýšľať a riešiť problémy
- Neponúkať stále vlastné názory